

श्रुतिप्राकृतानीत्यौद्गुहणानि चत्वारि चत्वारि । प्रकृतौ हि यत्रा-
ध्वर्युः 'औद्गुहणानि जुहोति' । तद्यजमानोऽध्वर्युरन्वारभ्य पञ्च
जुहोति वाचामेवाग्दीक्षितामिति सूत्रोक्ताः पञ्चाङ्गतयोऽत्र
प्रवर्तन्ते । वक्ष्यमाणपूर्णाङ्गतिरेका । तदेवं त्रिंशत्सङ्ख्या-
सम्पत्तिः । तथा सति विराट्कन्दोदारान्नप्राप्तिर्भवति ॥

(८) वैश्वदेवमन्त्रेषु विद्यमानं किञ्चिद्विशेषं प्रशंसति ।
“त्रेधा विभज्य देवतां जुहोति । व्यावृते वै देवाः । व्यावृत इमे
लोकाः । एषां लोकानामाप्यै । एषां लोकानां क्लृप्त्यै” इति ।
वैश्वदेवमन्त्रेष्वेकैकां 'देवतां त्रेधा विभज्य', आन्नाता । तद्यथा ।
अदित्यै स्वाहा, अदित्यै मलयै स्वाहा, अदित्यै सुमृडोकायै स्वा-
हेत्यदितिरेव त्रेधाक्ता । एवमितरदण्डुदाहार्यं । अतस्त्रेधा-
विभागेनैकैकस्या देवताया होमः कर्त्तव्यः । यथा 'देवाः',
'व्यावृतः' पूर्वोदाहृतप्रकारेण त्रिःप्रकारयुक्ताः । एवं 'लोकाः',
अपि पृथिव्यन्तरिचक्षुभेदेनैते 'व्यावृतः' त्रिप्रकाराः । अतस्त्रे-
धाविभक्तदेवताहोमो लोकत्रयप्राप्त्यै भवति ॥

(९) दीक्षायां दिनसङ्ख्यां विधत्ते । “अप वा एतस्मात्
प्राणाः क्रामन्ति ॥ ४ ॥ यो दीक्षामतिरेचयति । सप्ताहं प्रच-
रन्ति । सप्त वै शीर्षण्याः प्राणाः । प्राणा दीक्षा । प्राणैरेव
प्राणां दीक्षामवरुन्धे” इति । 'यः' यजमानः, 'दीक्षामतिरेच-
यति' सप्तभ्यो दिनेभ्योधिकां करोति, 'एतस्मात्', 'प्राणाः', सप्त-
सङ्ख्याकाः, 'अप', गच्छन्ति । अतस्तत्परिहाराय सप्तैव दिना-
नि दीक्षां कुर्युः । तेन शीर्षण्यप्राणरूपां 'दीक्षां', प्राप्नोति ॥